
VALIKOIDUT OTTEET

Pentti Linkolan kirjasta

Unelmat paremmasta maailmasta

(WSOY 1971)

Otteet ylöspantu verkkoon Pentti Linkolan ystävällisellä luvalla.

Otteet koonnut ja otsikoinut Mikaela Vuorio.

S a a t t e e k s i : Tässä kirjassa Linkolan sanansäilä hersyy ja helisee. Linkola puolustaa luontoa ja monimuotoista elämää alkuvoimalla ja osumatarkkuudella, joka hakee vertaistaan suomalaisessa ympäristökirjallisuudessa. Kyytiä saa suomalainen elämänmeno, kaupungistuminen, teollisuus ja kaikenlainen luonnontuhon vimma, joka näyttää tätä kirjoitettaessa (v. 2006) vain jatkuvan. Kirjan sanoma on ajankohtainen, vaikka sen tekstit kirjoitettiin jo nelisenkymmentä vuotta sitten, vuosina 1960 - 1968. Kirja ilmestyi vuonna 1971. Monet pitävät sitä Linkolan parhaana. Esim. sivulta 165 löytyvä kehotus pienen elämänmyönteisyyden tavoittelun tärkeystään sopii hyväksi yleisohjeeksi luonnon- ja elämänsuojelijalle edelleen. Myös siihen sisältyvä ajatus siitä, että elämän tärkeimmät ilmentymät ovat taloudellisten mittareiden ulottumattomissa, on edelleen vallankumouksen arvoinen asia. - Mikaela Vuorio

”Mutta kävi ihmisen tulevaisuudessa miten hyvänsä,
joka tapauksessa kannattaa tavoitella
jokaista pientäkin elämänmyönteisyyden voittoa,
vaikka se olisi lyhytaikainenkin.
Arvoa on jokaisella kauneuden sillanpääasemalla,
jonka hävitys lykkääntyy vaikkapa vain kuukausilla
– oli se sitten pala aarniometsää tai kaunis kaskikoivikko,
vanha sopusointuinen syrjäkylän mökki pihapihlajineen,
tuottamattomine lepikoineen ja katajikkomäkinen
ja kansantaloudellisesti tappiollisine peltotilkkuineen,
kapea kiemurteleva maantie kulkijaa varten,
luonnontilainen metsälampi,
lintuja ja hyönteisiä tulviva raivaamaton lehto
tai perkaamaton luonnonpuro, jossa ei ole kirjolohikaivantoja.”

Ote luvusta ”Kansanrintama elämän puolesta”
UPM s. 165 - 166

AIKAMME SUURET ONGELMAT

Aikamme todella suuret ongelmat, väestönräjähdys, jäteongelmat, ravintoketjujen myrkyttyminen, luonnonvarojen ehtyminen, jättiläismittaisen teollisuuden vaikutus ilmastoon ja sitä tietä jäätiköihin, ihmisen elämäntavan biologisen perustan luhistuminen – kaikki ne ovat toistaiseksi täysin ratkaisemattomia, kukin niistä tahollaan nostaa 'edistyksestä' tien pystyyn. UPM s. 220

AINEELLINEN VAURASTUMINEN

Luulisi, että henkilö, joka vuonna 1966 vielä painottaa aineellista vaurastumista ja taloudellista kasvua, ymmärtäisi jo itse hakeutua lääkärin hoitoon. UPM s. 119

AMMATTIRYHMÄT

Ne ammattiryhmät, joita teollisuus ensisijassa luo ja lisää, työväki ja pikkuvirkailijat, "alempi keskiluokka", edustavat keskimääräisesti muihin verrattuina huomattavasti suurempaa epäviihtyvyyden, tyytymättömyyden, katkeruuden ja kadehtimisen määrää. UPM s. 28

ARMOTON KILPAILU

Mikä on tämä "armoton kilpailu"? – nähdäkseni lähinnä insinöörien päissä syntynyt fantasiakuvitelma, joka jälleen valtavalla suggerointikampanjalla on juntattu ihmisten päihin ja siten todellisuudeksi. Ihminen pystyisi totisesti olemaan myös kaikkea muuta kuin häikäilemätön kilpailija ja kyynärpäiden käyttäjä, kunhan se niin johdettaisiin. Aivan varmasti voimme ilomielin antaa Länsi-Saksan riemuita teollisesta yliherruudesta ja suoda saksalaisille vaikka kymmenen televisiota perhettä kohti. UPM 31-32

AUTO

Jos me lähdemme siitä, että jokainen ihminen tarvitsee oman auton ryntäillääkseen sillä pitkin ja poikin maata ja maailmaa, niin liikennekuolemia tulee – yhtä varmasti kuin kymmenen kertaa yksi on kymmenen – napsimaan meiltä jokaiselta tuttavalla, ystävällä ja omaisen toisensa jälkeen, vaikka rattijuopot suljettaisiin tyrmään eliniäkseen ja vaikka armeija komennettaisiin liikennevalvontaan. UPM s. 199-200

AUTON HUONOT PUOLET

Niinpä sellaista symbolia kuin autoa vieroksuttiin kauan nousukkuuden merkkinä, joka ei ollut herrasmiehen arvon mukainen: se oli epäsiisti ja epäesteettinen kapine ja nieli sitä paitsi kohtuuttomasti rahaa jalommilta tarkoituksilta. UPM s. 142-143

AUTONOMISTAJAT

Jos sivuutamme häviävän pienen suurrikkaiden ryhmän, niin autonomistajan on helppo laskea tuhlaavan peltikotelonsa kuolemaan ja ylläpitoon kahden, kolmen, ehkä neljänkin kuukauden ansiot vuodessa. Jos hän käyttäisi tämän ajan jatkamalla lomaansa, ottamalla virkalomaa tai – jos hän olisi todella vapaa ihminen – aina keväisin lopputilin toimestaan, hän ehtisi vaikka konttaamalla nähdä enemmän maailmaan kuin tolkkuttomasti työssään raatavana autonomistajana. UPM s. 180-181

EDELITYKSET MUUTOKSEEN

Mitä jyrkän yhteiskunnallisen muutoksen toteuttaminen yleensä edellyttää? Se edellyttää uskoa siihen, että yhteiskunnallinen elämä on ihmisaivojen hallittavissa, että se ei ole sokeaa ajautumista, ihmisen ulkopuolisen "aikakauden hengen" määräämää mystillistä kohtaloa. Se edellyttää luottamusta siihen, että kehityksen pyörä voidaan kääntää, uuteen suuntaan, sivulle päin, vaikkapa taaksepäinkin, jos vain halutaan. UPM s. 174-175

ELINTASO

Mutta elintasolla ei ymmärretä yletöntä, taakaksi käyvää aineellista vaurautta eikä laitteiden ja koneiden tukahduttavaa kuristusrengasta ihmisen ympärillä. Kehittyneempi elintason käsite merkitsee sitä, että meillä on varaa panna pääpaino ympäristön moni-ilmeisyydelle, kauneus-

arvoille, puhtaudelle ja elämisen taidolle – sitä, että meillä on varaa pitää luonnonvaroja myös tuottamattomina, elämäniloa varten. UPM s. 172-173

HARMAAT ROTTALAUMAT

Maa, jossa ihmisiltä ollaan riistämässä viimeisetkin tilaisuudet tehdä tervettä, ihmisarvon mukaista työtä omin käsin ja kourin metsissä, tuoksuvilla pelloilla ja kalarannoilla, yksilöllisissä, innostavissa pienyrityksissä – jossa heidät marssitetaan massoina suuriin tehdashalleihin ja jättiläisvirastoihin, kuin harmaat rottalaumat. UPM s. 223

HEINÄKUUN HERRASMIEHET

Suomen rantoja piirittävät heinäkuussa kymmenentuhannet valkea- ja velttovatsaiset herrasmiehet, jotka kahlailevat uimahousuissa matalassa vedessä peraten ja pengertäen piloille kaunista huvilarantaansa – tai sitten he piiskaavat virvelillään vettä päivät pääksytysten. Vain harvoin voinee tällainen epäaito, joutilas ja tilapäisluontoinen elämänmuoto antaa aikuiselle ihmiselle täyttä tyydytystä. Maaseudun elämänmenoon tunkeutunut lisäke, töllistelevä ja töllisteltävä huvilanasukas jää pakosta syrjään täyteläisestä elämästä, lieveilmiöksi. UPM s. 77

HELSINGIN POLIISIJÄRJESTYS

Tuntuu kuitenkin siltä, etteivät Helsingin varjopuolet kaikki väistämättömästi johdu pohjoisesta temperamentista, että siellä suotta vaikuttaa kaikkein jäykimmän ihmisaineksen sortovalta. Monta niin synkkää paperia kuin Helsingin poliisijärjestys ei maailmanhistoria voine esittää. Jokin sellainen pykälä kuin ulkosalla, puistoissa ja rannoilla nukkumisen kieltäminen – suloi-simpinakin kesäoinä – loukkaa ihmisoikeuksia karkeimmalla tavalla. UPM s. 82

HILJAISELON TARVE

Länsimaisen kireän elämäntahdin aluevaltauksset tuntuvat ilmeisesti huomattavan tuskallisina juuri suomalaisessa mielenlaadussa, joka keskimäärin epäilemättä tuntee suurempaa hiljaiselon tarvetta kuin saksalainen, puhumatta kaikkien kansojen tarmo- ja puuhaihmisistä koostuneesta Amerikasta. UPM s. 34

HUUDETUT VAROITUKSET

Nk. asiantuntijat meillä niin kuin muissakin länsimaisen elintasokuumeen maissa joutuvat läähättäen huutamaan varoituksia uusista ja uusista uhkaavista katastrofeista. Metsien liikahakuusta maatalousmyrkkyyhin ja ravintoketjujen saastumiseen, ilman pilaantumisesta ja keuhkosyövästä pohjavesien alentumiseen . . . UPM. s. 118

HYVINVOINTIVALTION IDEOLOGIA

Tämän hetken johtava hyvinvointivaltion ideologia Suomessa on varsin myöhään ja enemmän tai vähemmän täpärästi päässyt vallalle verrattain harvojen voimakkaiden ja suggestiivisten yksilöitten toimesta, jotka ovat viehättyneet lähinnä Amerikassa kehitetystä aineelliselle vauraudelle ja fyysisen elämän helppoudelle pääpainon panevasta elämänmuodosta. UPM s. 31

IHMINEN

Etkö tosiaan ymmärrä, ettei ihminen ole muurahainen eikä mehiläinen – yhtä paljon kuin yhteisiä toisiin ihmisiin hän tarvitsee yksinäisyyttä ja rauhaa, pimeää ja hiljaisuutta voidakseen elää täysipainoista elämää. UPM s. 224

IHMISLAJIN PERUSSEIKAT

Vain ns. ajattelevat yksilöt, joilla on hyvin vähän vaikutusvaltaa modernin yhteiskunnan rakentamisessa, ymmärtävät, ettei ihmiselle ei ole mahdollista minkälainen elämäntapa hyvänsä. Jokaisen eliölajin synnynnäinen rakenne edellyttää tiettytyypistä elämäntapaa ja tietynlaista elämänympäristöä. Olkoon taipumusten ja tarpeiden jakaantuma yksilöiden välillä kuinka laaja hyvänsä, tietyt perusseikat ovat koko ihmislajille yhteisiä. Tällaisiksi voitaneen eristää mm. luonnon rytmin seuraaminen, runsas liikunta ja ruumiinvoimien käyttö, tarpeiden tyydyttämistä

edeltävä riittävä ponnistus. Samoin puhdas ilma, puhdas vesi ja tietyt luonnonmukaiset piirteet jokapäiväisessä elämänympäristössä kuuluvat biologisestikin ihmisen perusoikeuksiin. UPM s. 153

KAKSI TAIKASANAA: ELINTASON NOUSU JA TALOUDELLINEN KASVU

Vain yksityiskeskusteluissa kuullaan ainoa järjen ääni: vähemmän hakkuita, ja suu soukemalle. On kuin kukaan ei käsittäisi, että nykyisellä tiellä on joka tapauksessa pian tenä edessä. Sitten kun viimeinen metsäpalsta on metsälösuunnitelman ja hakkuusuunnitteen mukaisessa käytössä, jossa joka puulla on oma numeronsa, kun viimeinen suoja-alue on metsänkasvussa ja joka lappusella korkein sietomäärä y-lannosta; ja kun vihdoinkin viimein myös luonnon- ja kansallispuistot on nielaistu puolen vuoden puuntuottovajauksen tyydyttämiseksi – silloin puuntuotannon kasvun on pakko pysähtyä. Sen jälkeen vaativat nuo kaiken pyhittävät taikasanat: elintason nousu ja taloudellinen kasvu, joka tapauksessa muita saalistuskohteita. UPM s. 126-127

KALLAVESI

Kallavesi satavuotisine historioineen, lauluineen ja elävine ihmisineen nyt ja tulevaisuudessa on tuhatkertaisesti suurempi arvo kuin Savon Sellu ja yhden sukupolven työllisyys tai työttömyys. UPM s. 120

KANSA

Kansa on liian väsynyt ja tympeytynyt "jo riittää" –vastalauseeseen, se sukeltaa yksityiselämänsä ja helppoihin harrastuksiin, joista on mahdoton päästä irti, retkahtaa television ääreen, hyppää autoon ja ajaa ravintolaan, jääkiekkokentälle tai pilkkiongelle – taikka äänestyspaikalle, missä tarjotaan pikku huvi vähällä vaivalla. UPM s. 117

KANSANRINTAMA

Se mitä yhteiskuntamme tällä hetkellä kipeimmin tarvitsee, on rohkeasti konservatiivinen kansanrintama, johon kuuluisi luonnonsuojeluväki yhdessä ajattelijoiden, kansanterveyden, retkeilyn, kuntourheilun ym. harrastajien ja kotiseutujärjestöjen kanssa ja jonka pitäisi saada puolelleen kaikki pienet ja hiljaiset, syrjäänvetäytyvät ihmiset. Se ei saisi pelätä vastustajien muutoksesta teräviä sivalluksia, puheita Impivaarasta, Runo-Suomesta, tuohivirsuista tai Aatamin aikakaudesta. Syytökset taantumuksellisuudesta ja kehityksen jarruttamisesta pitäisi kääntää niihin, jotka vielä 1960-luvulla ajavat yhden ainoan elämänmuodon, yhden ainoan "kansakunnan kokoavan päämäärän" ja yhden ainoan maisematyyppin asiaa. UPM s. 164

KATKERA MASENNUS

Mutta kovakasvoinen insinöörikin, joka päivätyössään saattaa olla tärkeällä paikalla Suomen luonnon tuhoamistyössä, paljastuu usein lomillaan luonnonnautiskelijaksi, jonka huvilapalsta on taatusti tuottamatonta aarniometsää ja joka joutuu pyhän harmin valtaan, kun se kohonnut kansantulo, jonka hyväksi hän on hartiavoimin työskennellyt, tuo tullessaan perämöottoreiden ja vesisuksien yhä pahemman mellastuksen hänen järvelleen. Ja kun kansakunnan vaurauden yhä noustessa nämäkin rannat sitten vääjäämättömästi jäävät tehtaiden jäteliemien peittoon, on katkera masennus sama ja yhteinen äreälle insinöörille, vesisuksimiehelle ja heidän palstojensa rajamailla sitkeästi piileksivälle hiljaiselle telttailijalle. UPM s. 160

KAUNEUDEN SILLANPÄÄASEMAT

Mutta kävi ihmisen tulevaisuudessa miten hyvänsä, joka tapauksessa kannattaa tavoitella jokaista pientäkin elämänmyönteisyyden voittoa, vaikka se olisi lyhytaikainenkin. Arvoa on jokaisella kauneuden sillanpääasemalla, jonka hävitys lykkääntyy vaikkapa vain kuukausilla – oli se sitten pala aarniometsää tai kaunis kaskikoivikko, vanha sopusointuinen syrjäkylän mökki pihapihlajineen, tuottamattomine lepikoineen ja katajikkomäkineen ja kansantaloudellisesti tappiollisine peltotilkkuineen, kapea kiemurteleva maantie kulkijaa varten, luonnontilainen metsälampi, lintuja ja hyönteisiä tulviva raivaamaton lehto tai perkaamaton luonnonpuro, jossa ei ole kirjolohikaivantoja. UPM 165-166

KAUPUNKI - EPÄONNISTUNEEKSI TUOMITTU ASUMISMUOTO

Kaikesta tästä huolimatta ei minulla koskaan ole ollut niin ikävää kuin joutuessani – polkupyöräkorjausten johdosta – kävelemään Helsingin katuja. Mikä tympeä siisteys, ilottomuus ja asialisuus, mikä liikenteen jyry, mutta mikä ihmisäänten täydellinen puute! En mitenkään kykene pääsemään eroon vaatimuksesta, että kaupungin – jos sellainen kerran luodaan – pitäisi olla todellinen kaupunki: mahtava lataus ihmiselämän sykettä, vilinää, huutoa, meteliä, naurua, iloa, toraa, todellista ihmisten läheisyyttä. Sen sijaan tällainen kylmä ja steriili maailma, jossa laumoittain toisilleen vieraita ja hivenen vihamielisiä ihmisolentoja pujottelee ääneti toistensa lomitse – mitä muuta se on kuin painajainen, josta on suora yhteys Kafkan kauhukuvitelmiin tahi todellisuuden alueella valtiollisen poliisin ja keskitysleirien ilmapiiriin? Minulla on torjumaton tuntu siitä, että suurkaupunki on epäonnistuneeksi tuomittu asumismuoto koko viileässä ilmastovyöhykkeessä, jurojen ja äreiden ihmisten levinneisyysalueella. Kaikkein mahdollisimmin se on täällä perimmäisessä pohjolassa, jossa luontaiset taipumukset viittaavat vain harvaan, kitkattomaan asutukseen ja lyyrilliseen, haaveelliseen elämään luonnon keskellä. UPM s. 81-82

KAUSITYÖLÄISYYDESTÄ

Ihminen on vuosituhansien kuluessa sopeutunut tyypilliseksi kausityöläiseksi – suurten erä- ja kalaretkien vuorotellessa joutilaitten köllöttelyvaiheitten kanssa. Vielä maanviljelysyhteiskuntaan siirtyminen kävi pänsä kivuttomasti: touonteon ja elonkorjuun suuria kireitä voimannostuksia tasapainotti mm. talven suuri rauha. Mutta säännöllinen ympärivuotinen työ häviävän avuttomine vuosilomineen on jo sellaisenaan kauhea onnettomuus. Tällaisissa biologisissa luonnottomuuksissa epäilemättä piilevät tunnetun ”nykyajan tyytymättömyyden” syyt, joita etsitään useimmiten aivan muualta. UPM s. 33-34

KEHITYS JA EDISTYS I

Käsitteet kehitys ja edistys, joihin humanistin harhautunut mielikuvitus liittää ilman muuta myönteisen värin, on tällöin varustettava kaikkein jyrkimmällä kielteisellä arvovaruksella. UPM s. 102-103

KEHITYS JA EDISTYS II

Miksi, oi miksi annat kehitykselle ja edistykselle sairaalloisen myönteisen arvovärin – riippumatta siitä, mitä ne tuovat tullessaan? UPM s. 224

KEMIALLINEN TEOLLISUUS & YHTEISKUNNALLINEN TAISTELU

Ja peruuttamattomuudessaan hirvittävimpana vaarana, monen asiantuntijan mukaan ydinsodan vaaraakin jo ajankohtaisempana, on kemiallinen teollisuus, joka par'aikaa on turmelemassa aineen kiertokulkua maapallolla koskaan häviämättömillä myrkkyaineilla ja uhkaamassa kaikkien ravintoketjujen loppu- ja vähitellen myös alkupäätä, maaperän pieneliöstöä, johon elämä perustuu. Tämän vaaran väistäminen ei näytä mahdolliselta siellä, missä talous-järjestelmä perustuu tuotannon kiristämiseen äärimmilleen ja vapaaseen kilpailuun. Jo tämä haastaa meidät suoraan yhteiskunnalliseen taisteluun, niin kauan kuin paluun mahdollisuus on vielä olemassa, mieluummin vuonna 1967 kuin 1968. UPM s. 167

KEKSINNÖT

Samoin me kaikki käsitämme tekniikan merkillisten keksintöjen lumovoiman lapsenomaisessa ihmismielessä, riippumatta niiden tosiasiallisesta siunauksellisuudesta. UPM s. 163

KOHTALOKAS ONNETTOMUUS

Ja me ymmärrämme, että johtavien poliitikkojen henkilökohtaisena taustana ja voimanlähteenä ovat katkerat kodit, joissa aineellinen puute on tunnettu poikkeuksellisen voimakkaasti ja joiden koko henkinen anti on käpertynyt aineellisten elinehtojen parantamisen sanomaan. Mutta tämä elämäkielteiseksi kääntynyt ideologia, jonka tavoitteet 1960-luvun länsimaissa on jo tolkuttomasti ylitetty, olisi aikaa sitten karistettu ihmisten harteilta, elleivät sen jykimmät sanansa-

tajat edustaisi vaarallista lahjakkuuden lajia. On inhimillisen kulttuurin kohtalokkaimpia onnettomuuksia, että tarmo, häikäilemättömyys ja suggeroiva johtamistaito yhdistyvät juuri samassa ihmistyyppissä, jolla on vähäisin ajattelu-, havainto- ja johtopäätösten tekokyky sekä poikkeuksellinen, hysteerinen tunne-elämä. UPM s. 163-164

KÄÄNNETÄÄNKÖ KEHITYKSEN SUUNTA?

Meidän on saatava ihmiset käsittämään, että kysymys ei ole valvonnasta, suojelupykäläistä eikä puhdistuslaitoksista, vaan siitä, käännetäänkö kehityksen suunta vai ei. Jos öljynkulutus nousee kaksinkertaiseksi joka viides vuosi, ei merilinnuilla sen paremmin kuin kylpyrannoillakaan ole mitään tulevaisuutta, vaikka solmittaisiin millaisia sopimuksia: jo nyt ovat tahallisesti tai huolimattomuuden vuoksi aiheutetut öljyvahingot merkityksettömiä verrattuna väistämättömiin onnettomuuksiin ja inhimillisiin erehdyksiin, joiden määrä kasvaa kuljetettavan öljymäärän kasvaessa. Kaikkiällä on kehitys ryöstäytynyt valvonnan ja torjunnan edelle. Kun tutkimuslaitokset ovat perusteellisten kokeiden jälkeen saaneet yhden kasvinsuojelumyrkyn myyntikieltoon, on kemianteollisuus sillä aikaa laskenut markkinoille kaksikymmentä uutta valmistetta. UPM s. 199

LÄNSIMAINEN KIEROUTUNUT ELÄMÄNTAPA

Maailmanvalloitusretkelle lähtenyt länsimainen kieroutunut elämäntapa ja tuo "suurenmoinen" tekniikka sinänsä ovat uhkaamassa ihmiskuntaa psyykkisillä haitoilla, joiden loppupisteessä on näkyvissä vain täydellinen umpikuja. UPM s. 92

LÄNSIMAISEN KILPAILUYHTEISKUNNAN TAAKKA

Hetkellisen tyydytyksen jälkeen on elintasokilpailun seuraava välttämätön virstanpylväs ollut piiskaamassa uuteen läähättävään ponnistukseen – tai aiheuttamassa epätoivoa, kun se on jo tajuttu saavuttamattomaksi. Havaittaisiin murheellisen täsmälliseksi sosiologien murhaava arvostelu siitä taakasta, jota länsimainen kilpailuyhteiskunta ihmisille merkitsee jakaessaan heidät harvoihin menestyjiin ja paljoihin häviäjiin. UPM s. 162

MAAN HUOKOISUUS

Peltojen muokkauskierros ja maan huokoisuus on tuhoutumassa muutamassa vuodessa ylliraskaan konekannan alla ja rikkaruohomyrkyt uhkaavat kaiken elämän pohjana olevaa pieneliöstöä. UPM s. 118

MAAN TUOTTO

Maan tuotto on toistaiseksi saatu säilymään yhä suuremmilla väkilannoitemäärillä, ja lannoitteita puolestaan saastuttavat laajat rannikkoalueet kuvottavilla jätteillään ja kaupungin toisen jälkeen hajullaan. UPM s. 119

MAASEUDUN MAHDOLLISUUDET

Selityksenä varsinaisen maallepaon niukkuudelle voitaneen toimeentulokysymys jälleen sivuuttaa: työttömyyskortistot ovat – tylästi puhuen – kaavamaisia ja epävirkeitä ihmisiä varten, vähänkin tarmokkaalle on juuri maaltapaon seurauksena yhä tiheämmässä tilaisuuksia jopa primäärin elinkeinojen piirissä. On hylättyjä mökinpaikkoja asua, autiotiloja viljellä, koskemattomia rantoja kalastella. Moniaita henkisiä töitäkin voi tehdä maaseudulla. UPM s. 77

MAATALOUSMAISEMAN VAALIMISESTA

Maatalousmaiseman vaalimisessa on päämääränä mahdollisimman suuri paikallisväri maan eri osissa ja "yhtenäiskulttuurin" jyrkkä torjuminen. Puutarhojen ja pihapiirien kaunistamista tetaan runsain määrärahoihin. Kaikkien maaston raja- ja reunavyöhykkeiden verhoilu tuuheilla pensastoilla säädetään pakolliseksi; haka-, aho- ja piennaralueita pyritään kaikkiällä säilyttämään. Vanhojen rakennusten säilyttämisessä pyritään kunkin paikkakunnan omaan rakennusmateriaaliin ja rakennusten sopusointuista sijoittamista valvotaan. Talusrakennusten keskittäminen kielletään ja palataan latojen hajasijoitukseen, joka on jo ulkoilijain yöpymisen takia välttämä-

tön. Maisemallisesti masentaville laajoille salaojitetuille lakeuksille määrätään pensaikko- tai metsäsaarekkeiden perustaminen pakolliseksi. Kasvinsuojelumyrkkyjen käyttö rajoitetaan katastrofitapauksiin. UPM s. 171-172

MATKAT

Vieläpä matkoistakin ne, jotka ovat vaatineet suurimpia kustannuksia, vaikkapa auto- tai lentomatkat, ovat säännöllisesti olleet vähiten antoisia, polkupyörä-, jalkapatikkaretkeilyt aina ylivoimaisia vaikutelmien rikkaudessa. Tai matkoilla vietetyt yöt: mitä ovat olleet hotellit ja matkailijakodit verrattuina yösjään jossakin Taivalkosken maantienvarren erämiespirtissä, myöhään talviyöhön muikun- ja siianpyynnin hienouksista keskustellen, tai johonkin saunailtaan pohjoiskarjalaisessa yksinäistalossa melkein epätodellisen kauniilla vaarallaan erämaan keskellä, ajattomassa tunnelmassa, ikivanhan virsikanteleen soidessa... UPM s. 155-6

MENKÄÄ MAALLE

Jättäkää silloin konttoripöytänne, heittäkää Herran huomaa virkakoneistonne, hallinnonhaaranne, mainostoimistonne ja tuontiagentuurinne, niitä ei kukaan peräänkuuluta, ihmisyyden väkijoukko vähiten; saatte tämän kurkkuakuristavan länsimaisen yhteiskuntajärjestelmän tuuletuksen tervetulleena sivutuotteena ratkaisustanne. Lyhyesti: menkää maalle, perustakaa puutarha ja poimikaa sienii ja puolukoita. UPM s. 181-182

METSÄMME

Milloin me kaikki tajuamme, että metsämme ovat liian jaloa tavaraa vaihdettaviksi mihin tahansa törkyyn, mitä kauppatuttavamme keksivät meille tarjota? UPM s. 129

METSIIEN KÄSITTELY

Metsien käsittelyssä olisi koko valtakunnan pinta-alalla luovuttava raaka-ainetuoton maksimoinnista ja otettava tarkoin huomioon metsien nk. moninaiskäytön periaate. UPM s. 189

METSÄT

Tärkein vaatimus metsälle, jotta se tarjoaisi kulkijan mielelle virikkeitä, vaeltajan hengelle täyden sisällön ja löytäjän ilon, on monipuolisuus: tiheikköjen ja ryteikköjen vastapainona rämetäpliä ja näkymiä suoaaivoille, lammille ja järville, aarniopuiden ohella taimikoita ja pensastoja, reunoissa, rannoilla ja puronotkoissa vehmasta aluskasvillisuutta ja kukkaloistoa, lakkaamatonta puulajien vaihtelua, suorien runkojen ohella käyrää, väärää ja pahkaa, elävien puiden seassa keloja ja kantoja ja tuulenmurtoa ja kaatunutta ja sammaltunutta runkoa. UPM s. 123

METSÄTALOUS, VANHANAIKAINEN

Vielä viime aikoihin saakka yksityismetsissä noudatettu vanhanaikainen kohtuullinen metsätalous oli tyydyttävä kompromissi – se tarjosi vielä lähes kaikkea tätä, vanhaa ikipuustoa ja sammaltuneita tuulenskaatoja lukuun ottamatta. Sen sijaan viimeiset kireimmät metsänhoitomenetelmät murskaavat nämä vaatimukset kohta kohdalta. UPM s. 123

MITÄTÖINTI

Luonnonystävän tunteet voidaan mitätöidä latteuksilla fanaattisuudesta tai impivaaralaisuudesta. Voidaan saivarrellen analysoida hänen kuvaansa kulttuurimaisemasta ja ihmetellä, miksi hänelle kelpaa punainen mökki, harmaa riukuaita ja ruisvainio, mutta ei voimalaitoksen silhueti eikä kimmeltävä aaltopeltikatto – mutta näissä suhteissa kaikkien luonnonihailijain harmonisuuden taju on pettämätön ja hämmästyttävän yhdenmukainen. UPM s. 97-98

MUKALUONNONSUOJELU

Luonnonsuojelu – linnunpönttöjen ripustelua alastomiin hoitopuistoihin, joista tuulet ovat puhaltaneet pois kaiken elämän, yksinäisiä rauhoitettuja tienvarsimäntyjä, jotka seuraavassa pikatien oikaisussa heti pakkolunastetaan ja kaadetaan. Mitättömän pienten maisemansirpaleiden pelastelua, muutaman hehtaarin "näytteitä alkuperäisestä luonnosta" muutamaksi vuodeksi,

kunnes "tuottamaton tuottavaksi" –hyökyaalto nielaisee nekin. Kaikki tämä varoen visusti järkyttämästä hyvinvointiyhteiskunnan perusteita. "Emme toki halua jarruttaa kehitystä, emme missään nimessä asetu taloudellisten vaatimusten tielle, mutta olisi suotavaa, että tarpeetonta luonnon hävittämistä ja turhaa luonnonvarojen tuhlausta pyrittäisiin mikäli mahdollista välttämään", kirjoittaa luonnonsuojelija, tämä narri ja jänishousu. UPM s. 194-195

MUKAVUUDENHALUINEN IHMINEN

Mutta ei: hän antaa vallan mukavuudenhalulle, tuolle ihmisen ikuiselle ja kaikkein suurimmalle kiroukselle, joka on syyppä siihen, että miljoonat ihmiset maailmassa joka vuosi kuolevat takanaan velto, tapahtumaköyhä, mitänsanomaton, tyhjä elämä. UPM s. 181

OMAVARAINEN MAATALOUS

Siihen, että meillä on tällä hetkellä omavarainen maatalous, sisältyy se yksinkertainen tosiasia, että me emme joutuisi puutteeseen, vaikka tästä maasta ei vietäisi yhtään ainoaa lankkua eikä paperirullaa. UPM s. 127

OPTIMISTI, LAPSI-IHMINEN

Keskellä aikaamme rehottaa aivan toisenlainenkin elämäkatsomuksen perustyyppi. On vielä vaikka kuinka paljon niitäkin ihmisiä, joita jokin merkillinen vaistomainen, lapsenomainen tulevaisuudenusko pakottaa vähättelemään kaikkia vaaroja ja katastrofeja, sulkemaan korvansa kaikilta varoituksilta ja perusteluilta. He jaksavat ehkä käsittää mahdolliseksi, että atomisota kykenisi tekemään maapallosta selvää jälkeä, mutta jos me sanomme heille, että suurteollisuus jauhaa sen tuhaksi, heidän mielikuvituksensa tekee jo tenän.

He ovat niitä, jotka uskovat, että merten öljyvahingot loppuvat, kun päästään tiettyihin sopimuksiin ja kehitetään uusia torjuntamenetelmiä. He uskovat, että vesistöt puhdistuvat, kunhan puhdistuslaitokset valmistuvat. He uskovat, että ilman saastuminen loppuu, kunhan saadaan suodattimet tehtaiden piippuihin. Metsävarat kasvavat, kunhan vain metsänhoitoa tehostetaan. Ravintoketjujen myrkyttyminen loppuu siihen paikkaan, kun muutamat valmistemerkit kielletään. Ja ihmisten ahdistuksesta päästään, kun lääkäreitä ja psykiatreja ehditään kouluttaa enemmän.

Tämä lapsi-ihminen, optimisti, usko kenties todellakin vielä hirsipuuhun nostettaessa, että kaikki kääntyy hyvin päin, että hätäily on vain kiihkoilijoiden pötypuhetta. Ja kuitenkin meidän on yritettävä uudestaan ja uudestaan, väsymättä, kääntää hänen kovakalloista päätään. Sillä tämä lapsi on vaarallinen, paljon vaarallisempi kuin apaattinen pessimisti. Hän kulkee näet aina virran mukana, hän auttaa virtaa eteenpäin. Hän on sulfiittiselluloosatehtaassa työmiehenä tai insinöörinä, öljy-yhtiössä mainospäällikkönä, hän myy Bernerin ja Hankkijan hyönteismyrkkyjä ja Wihuri-yhtymän oja-auroja ja metsätraktoreita. Ja on usein siinä sivussa harras luonnonystävä. UPM 197–199

ORJAN RAADANTAA

On koottu ympärille kasoittain tavaraa, jonka hankkiminen vaatii orjan raadantaa ja josta huolehtiminen vie hermojen viimeiset riekaleet. UPM s. 116

"PALUU LUONTOON"

Kovasilmäisinkin insinööri näyttää ahneesti kaipaavan syysraikkaita metsästysretkiä ja kesähuvilaa hempeän järvenlahden kupeessa – olkoonkin, että "paluu luontoon" on tuomittu epäonnistumaan, kun pysyvästi vaurioituneet hermot eivät enää salli eroa autosta, moottoriveneestä ja matkaradiosta ja siten särkevät lopunkin siitä mitä tavoitellaan. UPM s. 101

PASIFISTEILLE

Ja jatkuvasti sukeltautuu esiin uusia tyrmääviä näköaloja, joilla ei ole mitään tekemistä sodan kanssa. Niinpä vasta kuluvana talvena ovat maassamme asiantuntevia biologipiirejä vapisuttaneet paljastukset uudelta, melkein aavistamattomalta taholta: kasvinsuojelu- ja hyönteismyrkyt ovat jo nyt aiheuttaneet luonnossa ja ihmisen ravintotilanteessa katastrofin, jonka rinnalla ato-

mikokeiden tunnetummat seuraamukset näyttävät kalpenevan. Eikä tässäkään ole vielä näkyvässä mitään keinoa tämän mielettömän itsetuhon ehkäisemiseksi . . . Lyhyesti sanoen: tietoiselta, reagoivalta ihmiseltä vaaditaan melkein epätoivoisen paljon. Hänelle saa maailmanrauha olla vain välitavoite, josta tosin kaikki muukin on riippuvainen, mutta jonka jälkeen jatkuu läähättävä taistelu vieläkin vaikeampien ongelmien kanssa. UPM s. 93

PERHOSET KATOSIVAT

Mutta ihminen pääsi 1960-lukuun, kemiallinen teollisuus harppoi jättiläisaskelin, maatalouden rationalisointi ja metsäteollisuuden laajennukset vielä pitemmin harppauksin . . . Perhoset katosivat pientareilta, teeret urpukoivikoista, jalohaukat tuupertuivat alas kalliojyrkänteiltä ja luonnonystävät saivat etsiä itselleen uudet voiman ja nopeuden vertauskuvat. Pöllöt putosivat kuolleina öisiltä tähytysoksiltaan, kelta- ja peltosirkut keräsivät kudoksiinsa kuolettavia elohopea-annoksia, kalasääskenpesät alkoivat jäädä autioksi - - - kukin vuorollaan. UPM s. 196-197

POLIITIKKOJEN IÄNIKUISET TUNNUKSET

On ilmeinen tosiasia, että ympyröihinsä sotkeutuneet poliitikot ovat käymässä näihinkin vaaleihin iänikuisten tunnusten, talouspolitiikan ja aineellisen vaurastumisen merkeissä! UPM 115

PUOLUEMIEHET

Mutta ei: Puoluemiesten ihmeellinen joukkio oikealta vasemmalle, nuo vaaralliset, tuhoisat lapset, jatkaa sokeana ja kuurona luonnonvarojen hävitystä, rakentaa moottoriteitä, pystyttää suurteollisuutta yhä uusien vesistöjen tuhoksi, pyörii palkkojen, hintojen, maataloustulojen ja työtaisteluiden tolkkutomassa piirileikissä. UPM s. 119

RAUHANTYÖ

Rauhantyö on taistelua ennakkoluuloja - myös omia - vastaan, ja se on samalla maailmankatsoituksen kauppaamista, yleisen mielipiteen valloittamista - kaikki yhteisen henkiinjäämisemme puolesta. Siksi rauhanliikkeen pitäisi tulla keskiluokkaamme puolitiehen vastaan, se ei saisi odottaa tämän tekevän koko myönnytystä. UPM s. 92

RAUHOITUSALUE KEULAMIEHILLE

Mutta hyvä sosiaalipoliitikko ei unohtaisi myöskään nykyisen yhteiskuntamme keulamiehiä, "voimamiehiä", pääjohtajia, yli-insinöörejä ja metsäneuvoksia: nämä harvat rauhastoiminoiltaan epänormaalin kiihkeät yksilöt eivät kyllä viihtyisi intialaisessa - tai sanokaamme vain suomalaisessa elämänmenossa. Heille olisikin järjestettävä suurehko eristetty rauhoitusalue, jossa he saisivat tehdä vastuunalaista suunnittelutyötä 20 tuntia vuorokaudessa, rakentaa voimalaitoksia, tekojärviä, sähkörautatien pätkiä ja uskomattoman korkeita ulamastoja ja jossa vatsahaavoihin erikoistuneita lääkäreitä olisi riittävästi käytettävissä. UPM s. 35

ROIMA KULUTUSELINTASON PUDOTUS

Roima kulutuselintason pudotus koituisi elämänilon ja elämäntaidon voitoksi kaikissa kansainoissa. UPM s. 190

SAASTUMINEN

Missään ei ole tapahtunut saastuneiden vesien puhdistumista; mikäli jotakin on voitu tehdä, on parhaimmillaankin kaikkialla ollut kysymys vain saastumisen hidastumisesta. UPM s. 200

"SAIRAS NYKYAIKA"

Syitä nykyajan lohduttomaan viihtymättömyyteen, "sairaaseen nykyaikaan", etsitään melkein aina vähäisistä sivuepäkohdista ja pintailmiöistä. Tuijotetaan omaisuuden ja tulonmuodostuksen epätasaisuuteen, työttömyyteen ja sen sellaiseen, kirjoitetaan uuvuttavan loputtomasti kolmen pennin korotuksesta margariinin ja bensiinin hinnoissa. Tällaisen silmittömän roskanpuhumisen alle hukkuu kokonaan pääasia, toteamus, että onnettomuuksien onnettomuus on nykyaikainen

länsimainen elämäntapa kokonaisuudessaan, romuttaessaan ihmiselämän perusteet. UPM s. 104-105

STANDARDISOITUMINEN

Yhtä voimakkaana tuntuu täällä se kaavamaisuus ja standardisoituminen, joka ei ole teollisuuden sivuhaitta, vaan sen olennainen osa. UPM s. 28

SUOMALAINEN POLIITTINEN KENTTÄ

Muuntelumahdollisuudet ovatkin tosiaan niukat, kun puolueohjelmien ja puoluemiesten ongelmanasettelu on melkein kokonaan rajoitettu talous- ja sosiaalipolitiikan kapeille sektoreille. Oikealta vasemmalle tämä outo ihmisaines näyttää pitävän hyvää aineellista toimeentuloa ja sosiaalista turvallisuutta ihmisen onnen takeina – sikäli kuin kysymystä toiminnan pohjimmaisesta tarkoituksesta on ylimalkaan koskaan asetettu. Jos tarkastellaan suomalaista poliittista kenttää mielessä kaikkien esitettyjen maailmankatsomussynteisien koko skaala, voidaan vain vaivoin erottaa kokoomuksen ja SKDL:n näkemykset toisistaan, tiettyjen talouspolitiikan soveltamisen menettelytapaperimielisyyksien perusteella. UPM s. 131

SUOMI 50-VUOTIAANA (v. 1967)

Tämä paljaaksi hakattujen metsien ja pilattujen vesistöjen ahne, köyhtyvä maa – hullujussien ja caterpillarien luvattu maa, jossa suomalainen maisema, kaiken elämämme perusta, mullistetaan raiskioksi – maa, joka taisteli hirvittävän raskaat sodat ja turvasi asemansa ulkopolitiikan mestarien ohjauksessa – vain hävittääkseen rauhan aikana itseltään viihtyvyyden, elämän lämmön ja elämisen taidon – kova ja kylmä maa, jossa vain hippit ja rappio-alkoholistit tuntuvat säilyttäneen järkensä. UPM s. 223-224

SUOT VAPAAKSI

Pohjanmaan ja Kainuut suot olisi kiireimmiten vapautettava hullujussien ja oja-aurojen kirouksesta. UPM s. 189

TALOUDELLINEN EPÄOIKEUDENMUKAISUUS

Tuntuu siltä, että useimpien nykyajalle suuntaa antavien poliitikkojen elämäkatsomuksen selityksenä täytyy olla lapsuuskoti, jossa erityisen voimakkaasti on tunnettu taloudellinen epäoikeudenmukaisuus. Kodin henki lienee käpristynyt yhden ongelman ympärille: "kun olisi rahaa niin kuin noilla rikkailla" – ja tämän yhden ongelman ympärillä pyörii sitten johtoasemaan kohonneen pojan tai tyttären toiminta läpi elämän. UPM s. 145

TOSITARINA TUULIHAUKASTA

Olen aivan turhaan yrittänyt kauhistuttaa joitakin luonnonystäviä tositarinalla eläimestä, joka vielä puolenkymmentä vuotta sitten oli yhtä oleellinen Suomenniemen asukas joka kylässä kuin pääskynen, tiainen, jänis tai ihminen konsanaan – tuulihaukasta, jonka kasvinsuojelumyrkyt hetkessä pyyhkäisivät lähes olemattomiin. - - - Missä olivat punapyrstöiset pienet ja sirot haukat, jotka ennen kirkuivat joka toisen saaren kärjessä ja vähän väliä kiikuttivat iloisesti myyriään mantereen peltomailta pesiinsä korkeimpien honkien latvoihin? - - - Nykyajan turtunutta ihmistä on yhä mahdottomampaa ravistella minkäänlaisilla tehokeinoilla. Yksi ja toinen, kertoessani tuulihaukasta, vastaa väsyneesti: mitäpä yllättävää tuossa olisi, loppua kohtihan tässä tietysti mennään minkä keritään, niin luonto kuin ihmiskuntakin. Ettäkö pitäisi tehdä jotakin, tuulihaukan ja ihmisen puolesta? UPM s. 196-197

TUOTTAVUUDEN KASVUN IDEOLOGIA 'Tuottavuuden kasvun' ideologia kaatuu sukupolvien vaihtuessa ennemmin tai myöhemmin omaan mahdottomuuteensa, teollistuminen ratkaisemattomiin saastumisongelmiinsa, ja sopii ainakin toivoa, että murrosvaiheen myllerryksestä kuoriutuisivat niiden tilalle väkiluvun rajoittamisen, elämän monivivahteisuuden, elämisen taidon ja kauneuden tavoitteet. Meidän asianamme on koettaa huolehtia, ettei elin-

keinoelämä ole siihen mennessä ehtinyt aivan kokonaan tuhota elinympäristöämme, etteivät isänmaan parturit ole kuorineet koko maan pinta-alaa paljaaksi ja haavoille. UPM s. 165

TUULENTUPA

Itse asiassa poliitikot ja talousmiehet, jotka pystypäin, laput silmillä ja pumpulia korvissa johtavat kehitystä katastrofista toiseen, pohjaavat toimintansa kummalliseen tuulentupaan. Tuotannon ja aineellisen vaurauden maailmankatsomus on olevinaan syvästi humaninen, pyrkivinäin kaikkien ihmisten hyvään, mutta johtaakin jyrkästi päinvastaiseen tulokseen. UPM s. 163

TEOLLISUUS-SUOMI

Kaikki se, mitä maassamme tehdään Teollisuus-Suomen lujittamiseksi, edellyttää joka kohdassa luonnonvarojen, luonnonmaiseman yhä armottomampaa kiristämistä taloudellisen tuotannon palvelukseen ja vanhan kansallisen kulttuurin hävittämistä, sen maaseudun, joka on kasvanut kullakin paikkakunnalla luonnon mukana ja on osa luontoa. UPM s. 156-157

TEOLLISUUS TUNTUU

Suurten ihmismäärien elämässä teollisuus välittömästi tuntuu lähinnä hermoillekäypinä rajuina hälyääninä, epämiellyttävinä hajuina, visuaalisen ympäristön kaikkinaisena likaantumisenä sekä ihmisen perusoikeuksia loukkaavana hengitysilman ja juomaveden saastumisena – kaikkea tätä valtavasti suuremmissa puitteissa ja laajemmilla pinta-aloilla kuin vanhempien elinkeinojen vaikutuspiirissä. UPM s. 25

TOIVE VASTAVALLANKUMOUKSESTA

Minkälaisia toiveita vastavallankumouksesta on olemassa? Apaatikoista ei siihen ole, mutta entä nuoriso? Mitä puuhailee nuorten ihmisten toimeliain ja vaikutusvaltaisain – ja epäilemättä paras osa, niin sanotut kulttuuriradikaalit niin meillä kuin muissa maissa? Se kuuluu sokeiden optimistien joukkoon, se rakentaa kulttuurielämää kaikessa rauhassa, ja kun se näkee epäkohtia, se kiihtyy tieteen ja taiteen määrärahoista, runonkääntäjien palkkioista, sensuurista ja virheistä ihmissuhteiden hoidossa. Se haluaa autuuttaa myös Afrikan ja Aasian länsimaisen tekniikan siunauksella, Euroopan osalle se toivoo kaupunkimaistumista ja lisää teollisuutta, ja kaikkialla se esiintyy demokratian vankkana vartijana. UPM s. 201

TUKIT JA PÖLLIT

Nuo tukit ja pöllit vaihdetaan juuri niihin monenkirjaviin turhiin tai vahingollisiin kapineisiin, jotka vievät rauhamme ja hermomme. UPM s. 129

UUSI YHTEISKUNTA

”Uuteen yhteiskuntaan” soveltuisivat kaikki ne myönteiset määreet, joita – osaksi kyseenalaisin perustein – on käytetty hyvinvointiyhteiskunnasta: se olisi jyrkästi päämäärästä tietoinen, tiukasti suunnitteluun ja kasvatukseen perustuva kulttuuriyhteiskunta. Kansantaloustieteilijäin panos olisi yhtä olennainen kuin nykyisin. Kukaan ei vähäksy niitä vaikeuksia, mitä koko elinkeinoelämän uudelleen organisointi aiheuttaisi; kohta kohdalta tarvittaisiin muutoksia lainsäädännössä, hallinnossa ja yhteiskunnan rakenteessa. Vaikka työllisyyskysymys onkin suunnitelman valoisa puoli – kun ulkomainen kone- ja polttoainehuolto suurelta osalta korvataan kotimaisella työvoimalla -, niin vastapainona jäisi selvitettäväksi suuria ulkopoliittisia vaikeuksia: kauppatuttavillamme arvatenkin olisi yhtä ja toista sanomista, kun yksipuolisesti pyrkisimme irrottautumaan länsimaisesta tavaravaihdon hullunmyllystä. UPM s. 174

VAALITAISTELU

Silloin kun vaalitaistelu käydään niiden asioiden merkeissä, jotka nykyajan ihmiselle todella jotakin merkitsevät, ympäristökulttuurin, maisemansuojelun, vesistöksymyksen ja meluongelman, väestönkasvun rajoittamisen, kulttuuripolitiikan ja hyvinvointi-ideologian tarkistamisen merkeissä, silloin vasta ajatteleva yksilö eroaa Nukkuvien puolueesta ja tulee leikkiin mukaan. UPM s. 120

VALKEAKOSKI

"Vireä ja ripeästi kehittyvä teollisuuskeskus" Valkeakoski. Suurine puunjalostustehtaineen se tarjoaa välittömästi työtä tuhansille, välillisesti kymmenilletuhansille – se on maakunnan siunaus ja kantaa varsin pitkän korren koko kansankin hyvinvoinnin kehoon. Samalla sen tehtaiden iljettävä haju kouristaa ihmisvatsoja vielä muutaman peninkulman päässä. UPM s. 25

VIELÄ REHOTTAJ JOSSAKIN RANTALEHTO

Vielä harrastetaan paljonkin hyvää ja hienoa kirjallisuutta, taidetta ja musiikkia, vielä rehottaa jossakin rantalehto, jossa laulaa kuhankeittäjä, ja vielä kohoo jossakin ylväs tunturi ilman hiihtohissia. Mutta en voi olla huomaamatta, että tämä kaikki on sellaista suomalaisuutta, tahi yleisinhimillisyyttä, joka väistyy, häviää, sätkyttelee kuolinkouristuksissaan. Pelkään, että seuraavia viittäkymmentä vuotta talousmiesten ja insinöörien lumoissa olevien poliitikkojen talutusnuorassa ei voi kestää kukaan. UPM s. 224

VÄESTÖNKASVU, URBANISMI, SULLOUTUMISILMIÖ

Voi ihmistä – ikään kuin 1960-luvun lopulla olisi enää kysymys siitä, ollaanko natseja, demokraatteja vai kommunisteja! Kaikki he ovat samassa veneessä, kaikkia uhkaa samalla tavoin luonnottoman elämäntavan aiheuttama henkis-ruumiillinen romahdus, elämänympäristön ja elinehtojen, ilman, veden ja maaperän tuoton tuhoutuminen. Ja väestönkasvu ja urbanismi, sulloutumisilmiö, johtavat joka tapauksessa kaikkialla totalitaariin järjestelmiin ja yksilön arvon polkemiseen, tapahtuu se sitten sosialistisen, demokraattisen tai muunlaisen hallintojärjestelmän lähtökohtatilanteesta käsin. UPM s. 201-202

VÄLÄHDYKSIÄ IDYLLEISTÄ

Mutta sittenkin: välähdyksiä idylleistä, tapauksia, jännitystä, on yhäkin siellä täällä varattuna kärsivälliselle ja vaivaa näkeväälle etsijälle. Vielä saattaa yö metsäpellon tuoksuvassa heinäladossa tarjota väkevän elämyksen, hirvilauman rouskutellessa kauraa melkein seinähirsien vieressä. Vielä saattaa raikuvaääninen korppipoikue piirittää vaeltajan unohtuneen salolammen rotokolaaksossa, vielä jossakin soutaa pellavapäinen pikkupoika hänet järven yli ja vielä jossakin etäisellä vaaralla on herttaisten ihmisten talo, jossa hän kesän ainoana kaukaisena vieraana on sydämellisesti tervetullut puhekumppani: maitoa ja rieskaa pöytään, savusauna kuumaksi. Aamulla isännän soutumieheksi lähilampien haukiverkoille, sitten pari päivää hankomiehenä heinäpellolla – sitten sydänmaan poikki puronvarsia noudatellen naapurikyliin ja sieltä ehkä postiauton peräköppiin iloisen jätkäporukan vahvistukseksi, uusiin kyliin, uusiin lääneihin, miten mieleen juolahtaa. Niin, vielä voitte, taidolla ja vaivalla, saada tuntumaa erääseen erityiseen, muista poikkeavaan maahan ja kansaan, mutta pitäkää kiirettä matkailijat, käyttäkää kiitävät vuodet hyväksenne. UPM s. 179-180

YHTEISKUNTA VAATII SITÄ JA TÄTÄ

Yhteiskunta vaatii sitä ja vaatii tätä kansalaiseltaan – aivan kuin natsi-Saksassa – eikä suinkaan halua antaa ihmiselle; ne jotka eivät halua pingoittaa ja läähättää, vaan elää ja tulla onnelliseksi, se sysää syrjään ja polkee jalkoihinsa. UPM s. 223

P a l a u t t e e t : micco.vuorio@kolumbus.fi